

COMISIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PENTRU UNESCO

CADRUL UNESCO

PENTRU
EDUCAȚIE
CULTURALĂ ȘI
ARTISTICĂ

Cuprins:

Mesaj Președinte CNR-UNESCO	02
Cronologie internațională	03
Cronologie națională	04
CAE pe scurt	05-08
Cadrul UNESCO pentru Educație Culturală și Artistică - Preambul	08-11
Introducere	12-14
Principii directoare	15
Obiective	16
Domenii de aplicare	17
Obiective strategice	18-21
Modalități de implementare	22-25
Monitorizare, evaluare și revizuire	27

foto: CNR - UNESCO, Ligia Deca, Ministru al Educației și Președinte CNR - UNESCO, la Reuniunea de la Abu- Dhabi, februarie 2024

„Cadru UNESCO pentru Educație Culturală și Artistică subliniază nevoia unei abordări integrate și holistice a educației, în acest caz prin confluența domeniilor educației și culturii, pentru a răspunde provocărilor și oportunităților secolului nostru.

Importanța acestui Cadru derivă dintr-o realitate: artele și cultura sunt nu doar complementare, ci și esențiale pentru dezvoltarea umană integrală. Prin cultivarea sensibilităților culturale și artistice, educația devine un vehicul pentru aprecierea diversității și pentru promovarea unei societăți deschise și incluzive.

Acest Cadru confirmă demersurile naționale de reformare a sistemului de învățământ, în scopul creșterii calității și relevanței ofertei educaționale și a actului educațional în ansamblul său. Sistemul de educație trebuie să asigure nu doar asimilarea de cunoștințe, ci și dobândirea unor competențe-cheie necesare pentru o corectă integrare a absolvenților într-o societate aflată în continuă schimbare și pe piața muncii. Adoptarea profilului absolventului, care conține și o competență-cheie privind „sensibilizarea și expresia” culturală, ca urmare a implementării Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 reprezintă un pas important pentru recunoașterea educației prin cultură. Aceasta este un pilon definitoriu în procesul de cultivare a dorinței de descoperire a patrimoniului cultural local, național și universal de către tinerii noștri.

Implementarea acestui Cadru presupune un angajament ferm din partea tuturor actorilor implicați – de la profesorii și artiștii care modelează mințile și inimile tinerilor, până la decidenții politici care elaborează strategiile și alocă resursele necesare. Prin promovarea educației artistice și culturale, ne asigurăm că fiecare cetățean are acces la o educație care stimulează creativitatea și inovația în exprimarea ideilor, a experiențelor și a sentimentelor

În concluzie, Cadru UNESCO nu reprezintă, pentru noi, doar un document de politică publică, ci și o viziune complexă pentru viitorul educației și al culturii, înțelese ca o sinergie. Este un apel la acțiune pentru toți cei care, prin activitatea lor, contribuie la formarea generațiilor viitoare. Este un apel la inovație, la colaborare și, mai presus de toate, la o responsabilitate comună pentru un viitor mai bun”.

Ligia Deca
Ministru al Educației
Președinta CNR - UNESCO

Cronologie internățională

2021

noiembrie

- La propunerea Consiliului Executiv al UNESCO, cea de-a 42 a sesiune a Conferinței generale UNESCO decide realizarea CAE. Inițiativa este menită să unifice documentele de orientare strategică anterioare
 - [\(Road Map for Arts Education Lisabona \(2006\)\)](#)
 - [\(Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education \(2010\)\)](#)

și să integreze transformările recente cum ar schimbările climatice, mobilitatea umană sau emergența inteligenței artificiale.

2022

martie

- Consultare a Statelor membre UNESCO prin aplicarea unui Chestionar

mai

- Reuniunea experților la Seul

2023

ianuarie - februarie

- Consultare a Statelor membre UNESCO (on line)

mai

- Conferință a specialiștilor în politici culturale și artistice și a altor actori relevanți

octombrie-decembrie

- Consultări naționale pe Drafturile 0 și 1 ale CAE

2024

februarie

- La [Conferința de la Abu-Dhabi](#) este prezentat și avizat textul Cadrului.

2025

noiembrie

- Propunerea este transmisă Conferinței generale a UNESCO pentru adoptarea Cadrului

Cronologie națională

2022

decembrie

- CNR UNESCO constituie Grupul Național de lucru privind Educația prin și pentru cultură și arte

2023

30 ianuarie – 2 februarie

- CNR UNESCO este desemnat instituție Co-Raportor la sesiunea Consultare a statelor (on line)/ grupul electoral I, II

martie- iunie

- CNR UNESCO organizează mai multe consultări ale grupurilor de lucru

octombrie

- CNR UNESCO, Consultare națională pe Draftul 0 al CAE.

În urma consultării, CNR UNESCO organizează o dezbateră cu participarea Ministrilor Educației și Culturii; cu această ocazie, conducerea celor două ministere reamintește susținerea demersurilor UNESCO , precum și importanța națională a punerii în aplicare a Cadrului, cu atât mai mult cu cât, obiectivele sale strategice sunt consonante cu cele ale politicilor publice naționale

2024

ianuarie

- Consultare națională pe Draftul 1 al CAE

Februarie

- Participare a Delegației României la Conferința de la Abu-Dhabi

CADRUL UNESCO

pentru educație culturală și artistică

PE SCURT

OBIECTIVE STRATEGICE

Promovarea accesului echitabil la educație culturală și artistică ¹

pentru toate categoriile de persoane și de public, eliminând barierele bazate pe rasă, gen, astfel încât orice membru al societății să poată participa la viața culturală și artistică.

Încurajarea unui proces de învățare continuu

pe tot parcursul vieții, bazat pe exemple concrete, care să integreze arta și cultura, atât în curriculum școlar, incluzând aici și filiere tehnice de formare cât și în contextele non-formale.

Valorificarea culturii ca resursă pentru învățare și transformare socială

promovând dialogul intercultural și recunoașterea diversității culturale.

Cultivarea creativității și gândirii critice

care sunt esențiale pentru adaptabilitatea la schimbările rapide ale lumii și pentru promovarea unui viitor sustenabil.

Consolidarea programelor de educație și formare profesională în domeniile culturii și artelor

pentru a sprijini dezvoltarea profesională și accesul echitabil la oportunități de muncă în industriile culturale și creative.

¹ În contextul acestui Cadru, educația culturală și artistică se referă atât la educația pentru , cât și la educația prin cultură și arte

PRINCIPII

Cultura și educația sunt bunuri publice globale ale umanității, accesibile tuturor, care favorizează bunăstarea indivizilor și a societăților în ansamblu.

Educația culturală și artistică este întemeiată pe Drepturile Omului și libertățile fundamentale, asigurând condiții favorabile pentru dezvoltarea incluzivă și durabilă a indivizilor, comunităților și a societăților.

Educația culturală și artistică integrează și difuzează egalitatea de gen în toate aspectele de planificare, proiectare și implementare a politicilor, combătând discriminarea și prejudecățile de gen.

Diversitatea culturală este recunoscută drept o trăsătură definitorie și o moștenire comună a umanității, care extinde alegerile și capacitățile și hrănește valorile indivizilor și ale societăților.

Educația culturală și artistică se bazează pe mecanisme de Incluziune, nediscriminare și respect pentru diversitate.

Educația culturală și artistică respectă diversitatea experiențelor și practicilor în domeniul educației culturale și artistice, și încurajează participarea activă a tuturor actorilor și beneficiarilor.

Educația culturală și artistică respectă diversitatea experiențelor și practicilor în domeniul educației culturale și artistice, și încurajează participarea activă a tuturor actorilor și beneficiarilor.

ACȚIUNI PRINCIPALE

MEDII ȘI EXPERIENȚE DE ÎNVĂȚARE

Extinderea mediilor de învățare dincolo de sala de clasă prin colaborare cu diverse instituții, inclusiv muzee, galerii, biblioteci, săli de concerte etc. Implicarea artiștilor, profesioniștilor culturali și comunităților locale în procesele educaționale.

PROFESORI ȘI EDUCATORI

Regândirea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice pentru a include componente de educație culturală și artistică, precum și linii noi de formare pentru educatorii care se consacră acestui domeniu.

TEHNOLOGII DIGITALE ȘI IA

Valorificarea tehnologiilor digitale și a alfabetizării media pentru a sprijini educația culturală și artistică. Promovarea utilizării etice și responsabile a tehnologiilor digitale și a inteligenței artificiale în educație.

PARTENERIATE, COOPERARE ȘI COORDONARE INTERINSTITUȚIONALĂ

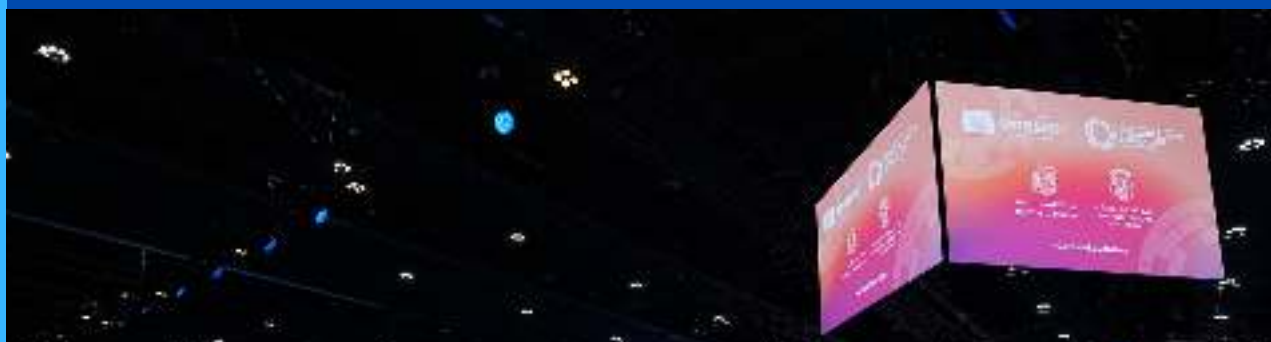
Consolidarea și extinderea parteneriatelor și a coordonării între diverse organisme guvernamentale, instituții culturale, școli și alți actori relevanți. De asemenea, stimularea abordărilor colaborative pentru a îmbogăți experiențele educaționale și a sprijini co-crearea.

FINANȚARE

Mobilizarea resurselor financiare, inclusiv prin parteneriate public-private, pentru dezvoltarea infrastructurii necesare și a participării diverselor tipuri de public la programele de educație culturală și artistică.

CERCETARE, COLECTARE DATE ȘI EVALUARE

Dezvoltarea colectării datelor și a mecanismelor specifice de analiză pentru a sprijini formularea de politici publice în domeniu, bazate pe dovezi.

COMISIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PENTRU UNESCO

CADRUL UNESCO

pentru educație culturală și artistică

Cadrul UNESCO pentru Educație Culturală și Artistică² (CAE)

Preambul

1. Noi, Miniștrii Culturii și Educației, ne-am adunat, în perioada 13-15 februarie 2024, la Abu Dhabi, Emiratele Arabe Unite, pentru Conferința Mondială UNESCO privind Educația Culturală și Artistică, mulțumindu-i Directorului General UNESCO pentru convocarea acestei conferințe importante și oportune și Emiratelor Arabe Unite pentru că au găzduit-o.

2. Reamintim preambulul Constituției UNESCO, care afirmă că larga difuzare a culturii și educația umanității pentru justiție, libertate și pace sunt indispensabile pentru demnitatea umană precum și Articolul I, care stipulează că Organizația trebuie să „dea un nou impuls educației populare și răspândirii culturii: colaborând cu membrii, la cererea lor, în dezvoltarea activităților educaționale; instituind colaborarea între națiuni pentru a avansa idealul egalității de oportunități educaționale, fără a ține cont de rasă, sex sau orice distincții, economice sau sociale; sugerând metodele educaționale cele mai potrivite pentru a pregăti copiii lumii pentru responsabilitățile libertății.” De asemenea, reamintim articolul 27 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care afirmă că „orice persoană are dreptul să participe liber la viața culturală a comunității, să se bucure de artă și să fie parte a progresului științific și a beneficiilor sale”.

3. Observăm că într-un context al inegalităților crescânde, al conflictelor armate, al dezinformării, al discursurilor de ură, al rasismului, al xenofobiei și a altor forme de discriminare, care alimentează diviziunile sociale și împiedică dezvoltarea durabilă, este necesar să se întărească eforturile de a reimagina și de a modela un viitor pașnic, just și durabil pentru toți.

4. Recunoaștem că sistemele educaționale trebuie întărite și transformate prin luarea unor măsuri decisive pentru a regândi scopul, conținutul și desfășurarea actului educațional, pentru a promova echitatea și incluziunea, calitatea și relevanța, așa cum apar în eforturile Națiunilor Unite, cum ar fi: Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal (SDG) 4 și Transforming Education Summit (2022).

3-Incluzând, inter alia UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity (2001), the Recommendation concerning the Status of the Artist (1980), the Recommendation concerning the Protection and Promotion of Museums and Collections, their Diversity and their Role in Society (2015), the Hague Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict (1954) and its two Protocols (1954 and 1999), the Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property (1970), the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972), the Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage (2001), the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage (2003) and the Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (2005). In the field of education, the Dakar Framework for Action, Education for All: Meeting our Collective Commitments (2000), the 2030 Agenda for Sustainable Development and its Sustainable Development Goals (SDGs) (2015), in particular Sustainable Development Goal 4 (SDG 4), Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action for the Implementation of Sustainable Development Goal SDG 4 (2015), the Futures of Education initiative (2021), Transforming Education Summit (2022), and the Recommendation on education for peace and human rights, international understanding, co-operation, fundamental freedoms, global citizenship and sustainable development (2023).

Ne angajăm să luăm măsuri pentru a ne asigura că educația răspunde nevoilor tuturor celor care învață, în contexte diverse, că aceasta îi echipează cu cunoștințele, abilitățile, valorile, atitudinile și comportamentele necesare pentru a „promova dezvoltarea durabilă, inclusiv, printre altele, prin educație pentru dezvoltarea durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă”, așa cum este stipulat în ținta 4.7.

5. Recunoaștem, de asemenea, că artele și cultura sunt parte a dezvoltării holistice și incluzive, a rezilienței și bunăstării generale a indivizilor și a societăților. Cultura este în centrul a ceea ce ne face umani și oferă temei valorilor noastre, alegerilor și relațiilor noastre unii cu ceilalți și cu natura, înzestrându-ne cu gândire critică, cu un simț al identității și cu capacitatea de a respecta și de a ne deschide față de alteritate. În continuare, recunoaștem că artele și cultura joacă un rol vital în înflorirea imaginației umane, creativității și auto-exprimării, care hrănește explorarea, curiozitatea și extinde posibilitățile de creație, deschizând în același timp perspective sociale și economice pentru toți cei care învață, în special în industriile culturale și creative.

6. Ne angajăm să mobilizăm resursele unice ale culturii și educației pentru o mai mare sinergie și pentru a avansa rezultate de dezvoltare reciproc benefice, așa cum este afirmat în Declarația MONDIACULT 2022. Subliniem necesitatea stringentă de a permite tuturor celor care învață să beneficieze pe deplin de oportunitățile culturii și educației, prin acces incluziv la educație de calitate, respectând și angajându-ne într-un dialog cu diversitatea popoarelor și culturilor ca forță pozitivă și transformatoare și extinzând stilurile de viață durabile.

toți.

7. Salutăm angajamentele făcute de comunitatea internațională pentru educația culturală și artistică³, încorporate în special în Convențiile, Recomandările, Declarațiile și Inițiativele Internaționale relevante ale UNESCO, în domeniile educației și culturii precum și cele două Conferințe Mondiale despre Educația Artistică din Lisabona în 2006 și din Seul în 2010, ale căror documente, Road Map for Arts Education și Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education, au pus bazele înfruntării provocărilor și articulării înțelegerii comune și evolutive despre cultură și educație și promovarea unei abordări transversale a politicilor publice.

8. Susținem Cadrul UNESCO pentru Educația Culturală și Artistică bazat pe o viziune umanistă, care consolidează cultura și educația și încredințăm UNESCO, ca agenție specializată a Națiunilor Unite pentru educație și cultură, sarcina de a sprijini implementarea Cadrului de către statele sale membre și membri asociați, în mod notabil prin furnizarea de îndrumări operaționale, facilitarea dialogului politic, partajarea cunoștințelor și stabilirea standardelor, după caz, convocarea părților interesate la nivel global, regional, național și a societății civile pentru implementarea Cadrului, precum și monitorizarea progresului către obiectivele strategice.

Abu Dhabi, Emiratele Arabe Unite, 15 februarie 2024

INTRODUCERE

1. Evoluții precum transformarea digitală și mobilitatea umană fără precedent, provocările aduse de sărăcia persistentă, de problematica sănătății precum și alte elemente legate de starea de bine (well-being), creșterea inegalităților, schimbările climatice, pierderea biodiversității dezastrele naturale și conflictele armate, agravate de efectele devastatoare ale pandemiei de COVID-19, au adus în prim-plan noi realități în sectoarele educației și culturii. Aceste perturbări fac necesare reinvestirea în capacitățile culturale și regândirea educației pentru a-i pregăti pe cei care învață, la orice vârstă și de-a lungul întregii vieți să dobândească cunoașterea, aptitudinile, valorile, atitudinile și comportamentele necesare pentru a apăra demnitatea umană, pentru a promova drepturile omului, pentru a cultiva responsabilitatea față de societate și mediu și pentru a modela un viitor just, durabil, sănătos și pașnic.

2. Integrând diversitatea expresiilor culturale, cultura și artele pot îmbogăți și revitaliza educația, oferind celor care învață, inclusiv grupurilor vulnerabile și marginalizate, mijloacele pentru a-și exprima umanitatea și pentru a avea acces la o diversitate de forme de expresie, de gândire, de cunoaștere, de existență și acțiune, precum și la istoriile și limbile popoarelor și comunităților, care dau sens înțelegerii lumii, care consolidează încrederea de sine și motivația, contribuind astfel la îmbunătățirea învățării. Cultura și artele permit, extind și susțin spații și comunități de învățare. Învățarea prin și pentru cultură și arte poate dezvolta o gamă largă de aptitudini cognitive, sociale, emoționale și comportamentale, consolidând învățarea holistică și sensibilitatea față de mediul natural, precum și încurajarea dialogului intercultural, cooperarea și înțelegerea, elemente care sunt esențiale pentru abordare durabilă a provocărilor globale și a proceselor de transformare. Acesta este motivul pentru care ele sunt esențiale pentru un proces cuprinzător de învățare, adaptat cerințelor lumii de astăzi și ale viitorului.

3. În acest context, în martie 2021, Statele Membre UNESCO au decis să elaboreze un Cadru pentru educația culturală și artistică pentru a promova accesul și incluziunea sporită în domeniile educației și culturii; pentru a promova o înțelegere extinsă a educației culturale și artistice, în context formal, non-formal și informal; pentru a asigura o integrare eficientă a educației culturale și artistice în politicile, strategiile, programele și curriculele relevante; pentru extinderea cooperării între domeniile de politici publice, disciplinele de studiu și mediile educaționale, precum și pentru sprijinirea rolului educației culturale și artistice în dezvoltarea economică, socială și ecologică.

4. Dezvoltarea Cadrului pentru educația culturală și artistică a cuprins o consultare incluzivă și participativă care a implicat o gamă largă de actori și de părți interesate.

5. În sensul prezentului Cadru, cultura este definită ca „ansamblul de trăsături distinctive spirituale, materiale, intelectuale și emoționale care caracterizează o societate sau un grup social, care include nu numai artele și literele, ci și modurile de viață, drepturile fundamentale ale ființei umane, sistemele de valori, tradițiile și credințele”, definiție adoptată în Declarațiile MONDIACULT din 1982 și 2022. De asemenea, prezentul Cadru recunoaște faptul că aceasta (cultura) poate fi transmisă, exprimată și experimentată, între altele, în timp și spațiu prin cuvinte (literatură, tradiții orală și limbă), sunet (muzică, radio, mass-media), imagini (arte vizuale, mass-media), mișcare (dans, teatru), monumente și obiecte (arhitectură, design, meșteșuguri), media digitală de orice tip și cunoștințe tradiționale (sisteme ale cunoașterii indigene, expresii culturale și patrimoniu cultural viu). Educația este definită ca „un drept inalienabil al omului. Este un proces de-a lungul vieții, care privește întreaga societate, prin care fiecare persoană învață și își dezvoltă la maximum posibil potențialul, întregul ansamblu al personalității, își dezvoltă simțul demnității, talentele și abilitățile mentale și fizice, în contextul și pentru beneficiul comunităților și ecosistemelor locale, naționale, regionale și globale”, în conformitate cu Recomandarea privind educația pentru pace și drepturile omului, buna înțelegere internațională, cooperare, libertățile fundamentale, cetățenia globală și dezvoltarea durabilă (2023).

6. Educația culturală și artistică include predarea și învățarea despre și prin arte și cultură, precum și toate formele de expresii culturale și artistice. „Educația culturală și artistică” poziționează cultura și artele atât ca instrument educațional, cât și ca abordare generală și domeniu de studiu, cercetare și practică.

5. În sensul prezentului Cadru, cultura este definită ca „ansamblul de trăsături distinctive spirituale, materiale, intelectuale și emoționale care caracterizează o societate sau un grup social, care include nu numai artele și literele, ci și modurile de viață, drepturile fundamentale ale ființei umane, sistemele de valori, tradițiile și credințele”, definiție adoptată în Declarațiile MONDIACULT din 1982 și 2022. De asemenea, prezentul Cadru recunoaște faptul că aceasta (cultura) poate fi transmisă, exprimată și experimentată, între altele, în timp și spațiu prin cuvinte (literatură, tradiții orală și limbă), sunet (muzică, radio, mass-media), imagini (arte vizuale, mass-media), mișcare (dans, teatru), monumente și obiecte (arhitectură, design, meșteșuguri), media digitală de orice tip și cunoștințe tradiționale (sisteme ale cunoașterii indigene, expresii culturale și patrimoniu cultural viu). Educația este definită ca „un drept inalienabil al omului. Este un proces de-a lungul vieții, care privește întreaga societate, prin care fiecare persoană învață și își dezvoltă la maximum posibil potențialul, întregul ansamblu al personalității, își dezvoltă simțul demnității, talentele și abilitățile mentale și fizice, în contextul și pentru beneficiul comunităților și ecosistemelor locale, naționale, regionale și globale”, în conformitate cu Recomandarea privind educația pentru pace și drepturile omului, buna înțelegere internațională, cooperare, libertățile fundamentale, cetățenia globală și dezvoltarea durabilă (2023).

6. Educația culturală și artistică include predarea și învățarea despre și prin arte și cultură, precum și toate formele de expresii culturale și artistice. „Educația culturală și artistică” poziționează cultura și artele atât ca instrument educațional, cât și ca abordare generală și domeniu de studiu, cercetare și practică.

I. PRINCIPII DIRECTOARE

7. Educația culturală și artistică ar trebui să fie holistică, transformatoare și de impact, ghidată de următoarele principii:

a) Cultura și educația trebuie să fie considerate bunuri publice globale ale umanității, accesibile tuturor, care favorizează bunăstarea indivizilor și a societăților în ansamblu. Această recunoaștere necesită o sporire a rolului educației culturale și artistice în cadrul politicilor publice, a sistemelor educaționale și a societăților, în general, precum și un angajament colectiv consolidat și investiții publice susținute.

b) Garantarea faptului că Educația culturală și artistică este întemeiată pe Drepturile omului și libertățile fundamentale, așa cum sunt definite de instrumentele internaționale privind drepturile omului, în primul rând Carta Națiunilor Unite, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactele Internaționale privind drepturile economice, sociale și culturale și cele cu privire la drepturile civile și politice și alte convenții internaționale și tratate privind drepturile omului, care reprezintă condiții favorabile pentru dezvoltarea incluzivă și durabilă a indivizilor, comunităților și a societăților.

c) Integrarea și difuzarea egalității de gen în toate aspectele de planificare, proiectare și implementare a politicilor, precum și combaterea discriminării și a prejudecăților de gen, a conținutului dăunător și a violenței în toate mediile educaționale, experiențele și practicile legate de educația culturală și artistică.

d) Recunoașterea diversității culturale drept o trăsătură definitorie și o moștenire comună a umanității, care se extinde plaja alegerilor și a capacităților și care hrănește valorile indivizilor și ale societăților și care ar trebui să fie protejate și promovate prin consolidare înțelegerii reciproce, a accesului echitabil la diversitatea expresii culturale și la diversitatea lingvistică în toate contextele educației fizic, virtual și mixt.

e) Asigurarea incluziunii, nediscriminării și respectului pentru diversitate în și prin educație la toate nivelurile și în toate formele, care abordează și contracarează bullying-ul, stereotipurile, toate formele de discriminare și prejudecățile instigatoare la ură, precum și acțiunile care incită la discriminare, rasism, xenofobie, ostilitate sau violență.

f) Asigurarea incluziunii, nediscriminării și respectului pentru diversitate în și prin educație la toate nivelurile și în toate formele, care abordează și contracarează bullying-ul, stereotipurile, toate formele de discriminare și prejudecățile instigatoare la ură, precum și acțiunile care incită la discriminare, rasism, xenofobie, ostilitate sau violență.

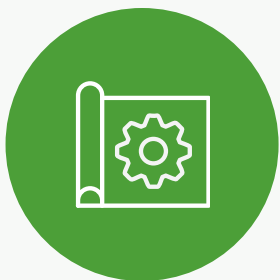
g) Promovează învățarea pe tot parcursul vieții într-o diversitate de contexte și medii, cuprinzând atât spații fizice, cum ar fi săli de clasă, spații comunitare, locuri de muncă, spații culturale și naturale, dar și spații virtuale, cum sunt platformele digitale, sau spațiile mixte, care combină elementele fizice cu cele digitale.

II. OBIECTIVE

8. Cadrul UNESCO este menit să ofere statelor membre și membrilor asociați îndrumări și recomandări de politici privind educația culturală și artistică în următoarele scopuri:

i. Educația culturală și artistică contribuie direct la dezvoltarea durabilă și la realizarea păcii, în conformitate cu eforturile prezente și viitoare ale Națiunilor Unite, inclusiv Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și toate cele 17 obiective de dezvoltare durabilă (ODD) ale sale, în special ODD 4, care vizează asigurarea educației incluzive și echitabile de calitate și promovarea oportunităților de de-a lungul vieții pentru toți și ODD 8- promovarea creșterii economice incluzive și durabile, ocuparea forței de muncă și munca decentă pentru toți.

ii. Valorificarea progreselor contemporane și a oportunităților deschise de tehnologie, în același timp cu identificarea, prevenirea și atenuarea riscurilor, în special în tehnologiile digitale și ale Inteligenței Artificiale (IA), pentru a sprijini și promova reflecția, creativitatea, inițiativele etice și utilizarea responsabilă în acest domeniu, în special în beneficiul sectoarelor educației, culturii și creativității.

iii. Integrarea eficientă a educației culturale și artistice în politicile, strategiile și programele relevante în și pentru sectoarele culturii și educației, inclusiv în ceea ce privește reglementările, programele de învățământ, formarea profesorilor și educatorilor, calificările și dezvoltarea profesională, dezvoltarea pe tot parcursul vieții a cunoștințelor, aptitudinilor, atitudinilor, valorilor și comportamentelor, cum ar fi creativitatea, gândirea critică și abilitățile artistice.

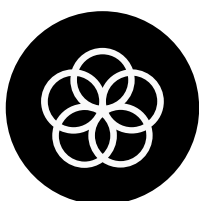
III. DOMENII DE APLICARE

9. Cadrul UNESCO consideră educația culturală și artistică drept un ecosistem care acoperă activități educaționale pentru toți oamenii, furnizate în toate contextele de învățare, formale, non-formale și informale, folosind diferite pedagogii- cu precădere cele care îmbrățișează perspective culturale, activități, practici, materiale și obiecte diferite-precum și modalități de furnizare, cum ar fi offline, online, la distanță și hibride, la toate nivelurile și pentru toate tipurile de programe educaționale.

10. Se bazează pe o înțelegere largă a culturii, așa cum a fost menționat mai sus, care include procese precum dialogul intercultural și valori precum diversitatea culturală, lingvistică și de cunoaștere. .

11. Îmbrățișează și promovează colaborarea cu mai multe părți interesate și a parteneriatelor intersectoriale extinse între instituții de învățământ, organisme guvernamentale, organizații culturale, artiști și profesioniști în cultură, cercetători, comunități locale și sectorul privat, printre altele.

IV. Obiective strategice

a) Accesul, incluziunea și echitatea în și prin educația culturală și artistică

12. Accesul este esențial pentru exercitarea dreptului la educație și a drepturilor culturale. Asigurarea accesului ar trebui să cuprindă abordarea provocărilor și obstacolelor persistente, de la infrastructură și resurse limitate până la vulnerabilitate și excludere, indiferent de rasă, culoare, descendență, sex, vârstă, limbă, religie, opinie politică, origine națională, etnică sau socială, condiție economică, socială, sau care ține de circumstanțele nașterii, dizabilitate sau din oricare alte motive.

13. Accesul la o gamă largă de expresii culturale și artistice, experiențe și educație este fundamental pentru exercitarea dreptului de a participa, de a contribui și de a se bucura de viața culturală și de artă, care este o condiție favorabilă pentru bunăstarea individuală și societală. Aceasta include asigurarea disponibilității, după caz, a educației culturale și artistice în școli, precum și furnizarea de servicii de educație formale, non-formale și informale de calitate pentru dezvoltarea vocațiilor și a carierei profesionale în cultură și arte, inclusiv prin conținuturi culturale diversificate. Asigurarea accesului la cultură și arte este inseparabilă de existența unor spații dedicate acestora, care sunt deschise și permit participarea tuturor, inclusiv muzee, instituții culturale și de artă, spații pentru spectacole, biblioteci și siteuri de patrimoniu sau de memorie.

14. Toți cei care învață, educatorii și profesorii ar trebui să aibă acces echitabil și incluziv la infrastructură, resurse și oportunități de învățare, pentru a-și dezvolta abilitățile și competențele și pentru a beneficia de avantajele tehnologiilor digitale și ale IA. În timp ce tehnologiile digitale și inteligența artificială au extins sfera modalităților de acces modalități de acces și de implicare în educația culturală și artistică, abordarea decalajului digital și dezechilibrul care afectează diversitatea culturală și expresiile online au devenit priorități la fel de importante pentru a elimina barierele impuse de disparitățile economice, geografice și sociale și pentru a-i dota pe cei care învață, pe profesori și educatori cu cunoștințele și abilitățile relevante de care au nevoie, inclusiv alfabetizare media și informațională.

15. Educația trebuie democratizată, ea trebuie să promoveze opinii critice și să sprijine lupta împotriva colonialismului și neo-colonialismul în toate formele și manifestările lor și să fie liberă de stereotipuri, părtiniri și prejudecăți, să fie bazată pe respectul pentru diversitatea celor care învață, să contracareze instalarea ierarhiei între culturi, practici culturale, discipline artistice sau expresii, conducând către societăți mai incluzive și pluraliste. Toți cei care învață, în special popoarele indigene, persoanele cu dizabilități, persoanele defavorizate, aflate în situații de sărăcie și vulnerabilitate, cum ar fi refugiații, migranții, persoanele strămutate, victimele conflictelor armate și cei aflați în contexte de criză și post-dezastru, ar trebui să poată accesa, să participe și să contribuie la educația culturală și artistică relevantă și să-și realizeze potențialul.

16. Prin urmare, educația trebuie să ofere abordări și metode diverse și incluzive, inter-, multi- și transdisciplinare pentru a oferi o educație culturală și artistică de calitate, care să contribuie la combaterea stigmatizării, xenofobiei, discursului de ură dezinformării, informării incorecte și discriminării. Acest lucru include sporirea cunoașterii și aprecierea diversității culturale, drepturile omului, înțelegerea interculturală și respectul, coeziunea socială, prevenirea conflictelor și reconstrucția post-conflict și vindecarea prin cultură și arte.

a) Accesul, incluziunea și echitatea în și prin educația culturală și artistică

17. Educația ar trebui să îmbrățișeze perspective care iau în considerare o diversitate de contexte și de conținuturi și să permită abordări adaptative care promovează aprecierea diversității culturale, inclusiv a limbilor indigene și a tradițiilor locale. Aceasta implică integrarea culturii și artelor în educația formală prin programe școlare, manuale, pedagogii și metode relevante atât din punct de vedere cultural, cât și local, cu referire explicită la patrimoniul cultural viu și expresiile culturale locale, la modalități și modele indigene de a cunoaște și de a fi, la limbile materne și la diversitatea lingvistică, precum și la industriile culturale și creative (ICC) locale. Aceste perspective se aplică, de asemenea, în contextele non-formale, pentru a susține transmiterea intergenerațională, dezvoltarea competențelor profesionale și învățarea reciprocă (peer to peer learning) și implicarea comunității, bazate pe o perspectivă de învățare pe tot parcursul vieții și în diferitele circumstanțe relevante.

18. Educația culturală și artistică are potențialul de a promova dialogul intergenerațional și administrarea responsabilă a resurselor culturale și naturale prin învățarea cu și pentru mediu. Prin urmare, cultura și artele ar trebui să fie integrate în predare și învățare prin implicarea instituțiilor culturale, prin considerarea spațiilor culturale ca medii de învățare, precum și prin implicarea actorilor relevanți, cum ar fi managerii și creatorii de patrimoniu cultural și mediatorii comunității locale. Scopul este acela de a extinde mediile de învățare și de a favoriza învățarea contextualizată, care generează o conexiune mai puternică între cei care învață, indiferent care este vârsta acestora, mediul socio-economic de proveniență sau comunitățile lor. O astfel de cooperare extinsă va îmbogăți experiența educațională, abordând posibile lacune educaționale și încurajând integrarea persoanelor marginalizate, consolidând în același timp schimburile culturale pentru a sprijini promovarea diversității culturale, a creativității, inovației și co-creării.

c) Promovarea diversității culturale și a capacității de implicare critică

19. Cultura, cu diversitatea sa bogată, ar trebui să fie integrată în și prin educație ca un motor puternic al dialogului incluziv și al transformării sociale, permițând participarea unei pluralități de indivizi și grupuri, creând astfel spații de auto-exprimare, descoperire și experimentare.

20. Activitățile de învățare, pedagogiile și instrumentele educaționale ar trebui să-i echipeze pe cei care învață cu cunoștințe, abilități și atitudini care să le permită să identifice și să conteste forme de instrumentalizare a culturii, precum și normele și stereotipurile sociale dăunătoare. Astfel, cei care învață vor fi capabili, în același timp, să aprecieze pozitiv diversitatea culturală ca forță constructivă ce facilitează dezvoltarea creativității și inovației, libertății de exprimare și creației artistice, coeziunii și colaborării.

d) Abilități de a modela un viitor rezilient, just și durabil

21. Încurajează mediile educaționale favorabile și activitățile de învățare care cultivă creativitatea, gândirea critică și abilitățile artistice specializate și promovează inovarea prin cultură și arte, pentru a sprijini dezvoltarea talentelor, angajarea și munca decentă în ICC (industriile culturale și creative), care vizează susținerea dezvoltării economiei creative la nivel național și local.

22. Sistemele de educație ar trebui să valorifice potențialul educației culturale și artistice pentru a cultiva învățarea socială și emoțională și competențele asociate, ca de exemplu empatie, solidaritate, gândire pluralistă, în vederea consolidării aprecierii diversității culturale, îmbunătățirii performanței academice și la locul de muncă; precum și pentru a face față incertitudinilor și crizelor viitoare.

e) Formalizarea și valorificarea ecosistemelor de educație culturală și artistică

23. Consolidarea strategiilor și programelor de educație și formare profesională (TVET) în domeniile culturii și artelor, pentru a le permite tinerilor, precum și adulților să dobândească competențe în diferite domenii ale educației culturale și artistice, pentru a sprijini accesul acestora la ocuparea unui loc de muncă și oportunități de antreprenoriat în ICC.

24. Creșterea gradului de conștientizare a valorii educației culturale și artistice pentru dezvoltarea holistică, scoțând-o de la marginea sistemelor educaționale, prin alocarea de resurse adecvate. În plus, certificarea și recunoașterea competențelor culturale și artistice ar trebui stabilite pentru profesioniștii din cultură și arte care lucrează ca educatori.

25. Planificarea și implementarea educației culturale și artistice ar trebui să depășească abordările fragmentate prin extinderea colaborării participative între ministere și alte părți interesate, prin stabilirea unei cooperări mai susținute, care să abordeze problematica spațiilor și mediilor de învățare, a actorilor ce pot facilita învățarea în contexte informale și non-formale, cum ar fi muzeele, bibliotecile, orașele, comunitățile locale, așezămintele culturale, situri ale patrimoniului cultural, artiști, meșteșugari și meșteri tradiționali, precum și alte părți interesate relevante pentru a consolida rezultatele învățării și pentru a aborda lacunele din curricula și din programele de formare a adulților.

V. MODALITĂȚI DE IMPLEMENTARE

a) Guvernarea, legislația și politici

25. Transformă guvernarea și politicile publice ce vizează educația culturală și artistică prin strategii adaptative care încurajează dialogul și colaborarea dintre domeniile politicilor publice, mecanismele și structurile aferente, precum și între practicieni, educatori și planificatori de dezvoltare. În mod specific, să stabilească și să formalizeze mecanisme pentru a asigura cooperarea regulată între ministere, după caz, în special ale culturii și educației, dar și cele responsabile pentru domeniile sănătății, asistenței sociale, științei, inovației, mediului, economiei, dezvoltării și planificării, pentru a dezvolta și implementa sistematic o integrare a educației culturale și artistice în contexte de educație formală, non-formală și informală. Aceasta ar trebui susținută prin furnizarea de informații accesibile, bazate pe cercetare și dovezi, dând prioritate intervențiilor pe termen lung în educația culturală și artistică, asigurând resurse și experiențe pentru toți și concepând măsuri pentru monitorizarea și evaluarea colaborativă a politicilor publice.

26. Promovează profesionalizarea ecosistemelor culturale și artistice, recunoașterea competențelor culturale, artistice și creative, și dezvoltarea infrastructurii prin consolidarea politicilor, strategiilor și programelor de Educație și Formare Tehnică și Profesională (TVET) și educație superioară în domeniile culturii și artelor, pentru a permite tinerilor, precum și adulților, să dobândească cunoștințe și competențe în diverse domenii ale educației culturale și artistice, în scopul de a susține accesul lor la muncă, serviciul comunitar, stagii și oportunități de antreprenoriat în industriile culturale și creative.

b) Medii de învățare

27. Conceptul de medii de învățare trebuie extins prin stabilirea unei cooperări mai susținute cu spații de învățare formală, non-formală și informală, precum școli specializate, muzee, galerii, biblioteci, spații pentru arte performative, hub-uri creative, orașe și municipalități, inclusiv membri ai Rețelei Orașelor Creative UNESCO și Rețelei Globale UNESCO a Orașelor care învață, centre comunitare, situri de patrimoniu cultural și natural, locuri de comemorare și alte instituții și spații culturale și artistice atât în zone urbane, cât și rurale. O astfel de abordare deschide noi orizonturi pentru locuri de învățare și schimb interdisciplinar, și prin diverse modalități, cum ar fi învățarea prin practică, mentorate și stagii, precum și parteneriate publice și private, pentru a îmbogăți reciproc experiențele educaționale ca un efort al întregii comunități.

c) Experiențe de învățare

28. Integrarea cunoașterii comunității locale, a resurselor culturale materiale și imateriale, cum ar fi patrimoniul viu și practicile și expresiile culturale, în și printre educația formală, non-formală și informală, pentru experiențe de învățare bogate, relevante local și interculturale.

29. Angajarea artiștilor și a altor profesioniști și practicanți culturali, purtători de patrimoniu viu, organizații comunitare, elevi și alți participanți relevanți ca actori critici în educație, colectarea de informații, analiză și diseminare, procese de cercetare, și în dezvoltarea și revizuirea curriculumului și altor dimensiuni ale experienței de învățare, pentru a îmbogăți proiectarea și implementarea educației culturale și artistice la toate nivelurile și în toate cadrele educaționale.

d) Profesori și educatori

30. Să diversifice profesia didactică, asigurând că aceasta reflectă bogata diversitate culturală din societăți, prin includerea purtătorilor de patrimoniu viu, artiștilor și altor profesioniști și practicanți culturali pentru a încuraja îngrijirea și sprijinul comunitar, schimbul de cunoștințe și cocrearea necesare pentru experiențe de învățare transformatoare în spații fizice, virtuale și mixte de învățare.

31. Să reformeze educația și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru a include educația culturală și artistică, bazându-se pe cercetare pentru a dezvolta formarea cadrelor didactice. Concomitent, să dezvolte ghiduri de calitate, relevante și ușor de utilizat, pedagogii și materiale pentru, printre altele, a consolida capacitățile cadrelor didactice de a utiliza noi metode de predare creative și conținut educațional, în special cele furnizate de sectorul cultural. Mai mult, să promoveze dialogurile și cooperarea între personalul educațional și profesioniștii și practicanții culturali pentru a schimba, co-crea și îmbogăți experiențele educaționale, artistice și culturale, prin includerea materialelor culturale și artistice în procesele educaționale și promovarea activităților culturale și artistice informale și non-formale printre toți elevii.

32. Să crească investițiile pentru a aborda lipsa cadrelor didactice calificate, formatorilor și educatorilor non-formali, în special în zonele rurale și în comunitățile mici, și pentru a oferi educație de calitate pentru cadrele didactice, formarea educatorilor și dezvoltarea profesională continuă pentru învățarea contextuală, pe tot parcursul vieții și în toate aspectele vieții, care valorifică pedagogii inovatoare și tehnologiile digitale pentru a consolida competențele pentru prezent și viitor, îmbogățind totodată experiența generală de învățare în interiorul și în afara sălii de clasă.

UNESCO Framework for Culture and Arts Education

Let's champion Culture and Arts Education for jobs, innovation and resilience

33. Să îmbunătățească statutul și condițiile de muncă ale cadrelor didactice, facilitatorilor, formatorilor și educatorilor, precum și ale artiștilor și altor profesioniști și practicanți culturali, care lucrează în educația culturală și artistică, inclusiv angajarea și remunerarea prin măsuri adecvate, resurse și infrastructură, modalități de lucru flexibile, și creștere profesională și bunăstare. În plus, să promoveze măsuri pentru simplificarea proceselor administrative școlare și pentru eliminarea barierelor organizaționale pentru a permite cadrelor didactice, formatorilor și educatorilor timpul și flexibilitatea de a iniția inițiative și parteneriate cu instituții culturale, profesioniști și practicanți culturali.

e) Tehnologii digitale și IA

34. Să valorifice alfabetizarea media și informațională pentru a sprijini furnizarea eficientă a educației culturale și artistice în era digitală, promovând în același timp utilizarea creativă, emancipată, etică și responsabilă a tehnologiilor digitale, asigurând protecția vieții private, drepturilor de proprietate intelectuală și respectul pentru diversitatea culturală și lingvistică online.

35. Să extindă accesul la tehnologiile digitale pentru educația culturală și artistică prin, infrastructură bine dezvoltată și întreținută, conținut cultural digitalizat, colecții digitale și dezvoltarea competențelor și abilităților de formare, care permit integrarea semnificativă a diferitelor tehnologii și unelte în procesele de învățare, în special în beneficiul țărilor cel mai puțin dezvoltate, persoanelor cu dizabilități și a celor din situații vulnerabile și defavorizate.

36. Să promoveze cercetarea și inovația pentru dezvoltarea unor instrumente digitale diverse, sustenabile, etice, sigure și fără prejudecăți pentru educația culturală și artistică, inclusiv acelea pentru crearea artistică și pentru partajarea cunoștințelor și învățarea în, prin și cu cultura și arta.

37. Să valorifice capacitățile umane pentru a contribui la co-crearea, utilizarea și livrarea conținuturilor digitale, îmbogățite de resurse locale și culturale, pentru educația culturală și artistică. Acest lucru implică ca educatorii și elevii să devină participanți activi în procesele educaționale și creatori de conținut, și extinde gama de pedagogii inovatoare, inclusiv prin aplicarea licențelor deschise pentru materialele de educație culturală și artistică.

38. Să extindă colaborarea în abordarea tehnologiilor în evoluție și a IA în educația culturală și artistică. Acest lucru include consolidarea cunoștințelor și conștientizării oportunităților și riscurilor tehnologiei și IA, cum ar fi IA generativă și securitatea cibernetică, în sprijinirea mediilor de învățare angajante, generând noi forme de creație, exprimare și modalități de partajare a creativității, și evaluând impactul său asupra lanțului valoric al industriilor culturale și creative. O astfel de acțiune ar trebui susținută prin stabilirea unui dialog între părțile interesate dintr-o gamă diversă de discipline de cunoaștere și expertiză în educația culturală și artistică și dincolo de aceasta, pentru a evalua problemele emergente în tehnologie, pentru a informa dezvoltarea competențelor și abilităților relevante în educația culturală și artistică, pentru a asigura reglementarea echilibrată a instrumentelor digitale și pentru a construi un consens asupra strategiilor viitoare.

f) Parteneriate, coordonare interinstituțională

39. Înnoirea și extinderea parteneriatelor, precum și coordonarea, la nivel național și local, între organisme guvernamentale, instituții culturale și școli, educatori, artiști, profesioniști în cultură și alte părți interesate relevante, pentru a stimula abordările colaborative, a promova schimbul de cunoștințe, mobilitățile și rezidențele pentru artiști și alți profesioniști în domeniul cultural, și co-crearea.

40. Mobilizarea finanțării, inclusiv prin parteneriate publice și private, pentru dezvoltarea infrastructurilor și mecanismelor colaborative, precum și resursele administrative, umane și materiale necesare pentru sustenabilitatea pe termen lung a ecosistemului educației culturale și artistice.

41. Dezvoltarea de mecanisme financiare și a altor mecanisme de contribuție în natură pentru proiectarea și implementarea politicilor revizuite de educație culturală și artistică, inclusiv revizuirea curriculumelor, pedagogiilor și cadrelor.

h) Cercetare, date și evaluare

42. Să stabilească mecanisme robuste și transformatoare pentru cercetarea colaborativă, interdisciplinară și transdisciplinară și pentru dezvoltarea colectării, analizei și monitorizării datelor privind educația culturală și artistică, în vederea sprijinirii elaborării de politici bazate pe dovezi, a evaluării, a investițiilor și finanțării, a formulării argumentelor în favoarea educației culturale și artistice.

VI. MONITORIZARE, EVALUARE ȘI REVIZUIRE

43. În vederea promovării obiectivelor strategice ale Cadrului UNESCO și a evaluării realizărilor și a lecțiilor învățate la nivel global în vederea punerii în aplicare a acestuia, statele membre și membrii asociați:

i. Susțin implementarea Cadrului prin partajarea progreselor, bunelor practici și provocărilor. În acest scop, și prin valorificarea mecanismelor de raportare existente, cum ar fi Raportul Global despre Politicile Culturale, Raportul de Monitorizare Globală a Educației și cele referitoare la Ținta 4.7 a ODD, printre altele, statele membre sunt încurajate să prezinte UNESCO, pe o bază voluntară, un raport de progres la fiecare patru ani despre implementarea Cadrului la nivel național, începând din 2025.

ii. Explorează fezabilitatea stabilirii Centrelor de Categorie 2 la nivel regional sau global sub egida UNESCO în domeniul educației culturale și artistice pentru a întări cercetarea și analiza legăturii dintre cultură și educație, inclusiv formarea, colectarea și analiza datelor, monitorizarea și evaluarea implementării Cadrului. Stabilirea unor astfel de Centre este supusă procedurilor relevante stabilite de Organizație, inclusiv studiul de fezabilitate necesar și resursele durabile puse la dispoziție de statele membre propunătoare.

44. Pentru a sprijini statele membre și membrii asociați în punerea în aplicare a Cadrului, în limita resurselor existente, UNESCO se angajează:

i. Să dezvolte un mecanism specific de monitorizare globală pentru Cadru, după caz, inclusiv prin valorificarea mecanismelor existente de monitorizare, la niveluri globale, regionale și naționale, pentru a evalua progresul în implementare pentru statele membre și alți participanți.

ii. Să faciliteze oportunitățile de partajare a cunoștințelor centrate pe studii de caz de bune practici în statele membre în mod regulat, întărind astfel schimbul de metode și abordări de succes între țări.

iii. Să angajeze rețelele UNESCO din sectoarele Educației și Culturii pentru a avansa cercetarea în domeniile educației culturale și artistice și pentru a întări analizele bazate pe dovezi, și să intensifice cooperarea cu rețelele regionale și internaționale existente, și alți actori în domeniul educației culturale și artistice. În același scop, să încurajeze statele membre să mobilizeze rețele și actori naționali care includ, printre altele, Catedrele UNESCO și Școlile Asociate UNESCO pentru realizarea de programe și proiecte pentru educația culturală și artistică.

iv. Să construiască și să extindă parteneriate cu o gamă largă de părți interesate publice și private care se bazează pe expertiza și experiența lor pentru a completa și a avansa obiectivele strategice ale Cadrului.

v. Să colecteze și să disemineze cercetări relevante, rapoarte de progres, date și o diversitate de practici în statele membre, membrii asociați și parteneri.

vi. Să se angajeze într-un proces amplu de reflecție pentru a întări educația culturală și artistică prin adâncirea sinergiilor existente între convențiile, recomandările, programele și acțiunile relevante dezvoltate de sectoarele UNESCO ale Culturii și Educației.